

GIỚI THIỆU CHUNG VỀ PHIÊN 3 – NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC THI PHÁP LUẬT

Trình bày bởi

Ông Tetsu Funayama

Hiệp hội Doanh nghiệp Nhật Bản - JBAV

Xin chào các quý vị. Tôi là Funayama, đại diện cho Hiệp hội Doanh nghiệp Nhật bản tại Việt Nam. Tôi rất vui mừng và vinh dự được tham dự và điều phối phiên họp này.

Trong phiên họp này, tôi xin nói về vấn đề “làm thế nào để nâng cao hiệu quả thực thi và thi hành pháp luật hiện hành”, mà hiện nay dường như trở thành vấn đề chính đối với các doanh nghiệp nước ngoài đang đầu tư trực tiếp tại Việt nam. Chúng tôi biết rằng đây cũng là vấn đề đối với các doanh nghiệp trong nước khi tự khởi nghiệp kinh doanh của mình.

Vấn đề này chính là khi chúng tôi tham gia bất cứ hoạt động kinh doanh nào theo luật pháp hiện hành tại Việt nam, sự mơ hồ về nội dung làm cho các bộ và các tổ chức hành chính hiểu và diễn giải khác nhau. Theo đúng trình tự, có thể phải mất một thời gian dài để hiểu đúng khi ra quyết định kinh doanh. Chúng tôi lo ngại rằng điều này có thể dẫn đến hình ảnh không tốt về Việt nam trong việc thu hút đầu tư nước ngoài so với các nước láng giềng.

Một số nghiên cứu của các tổ chức nước ngoài như Ngân hàng Hợp tác Quốc tế Nhật bản (JBIC) đã chỉ ra vấn đề này, mà chúng ta đều biết rằng Thủ tướng Chính phủ đã công nhận điều đó. Tại cuộc đối thoại với các doanh nghiệp trong và ngoài nước vào ngày 17 tháng 5, chúng tôi rất cảm kích khi Thủ tướng Chính phủ phát biểu ý kiến khẳng định sẽ giải quyết ngay lập tức vấn đề này.

Tại phiên họp này, chúng tôi mong muốn được chia sẻ với Phó Thủ tướng Chính phủ và các bộ ngành có liên quan một số vấn đề mà các doanh nghiệp nước ngoài đang gặp phải, bị vướng mắc giữa pháp luật và thực thi.

Để tìm ra giải pháp thích hợp với các cơ quan có liên quan phía Việt Nam, việc tìm hiểu bản chất và gốc rễ của vấn đề này là rất quan trọng đối với chúng ta. Đó là lý do vì sao ngày hôm nay chúng tôi yêu cầu các đồng nghiệp của chúng tôi từ các quốc gia và ngành nghề khác nhau như bất động sản, thị trường vốn, cơ sở hạ tầng, thuế v.v... , cung cấp các thông tin cụ thể, cập nhật nhất về kinh nghiệm thực tế trong lĩnh vực của mình. Với các ví dụ có sức thuyết phục, chúng tôi có thể kết luận rằng cần thiết phải xem xét lại một cách tích cực và sửa đổi một số điều khoản cụ thể trong các luật đã ban hành đang còn có sự mơ hồ, để thống nhất cách diễn giải chung, cụ thể và rõ ràng cho các luật này.

Cho nên, tôi hy vọng tất cả các quý vị có mặt ở đây, cũng sẽ nhận ra tầm quan trọng của việc thiết lập ra một “cơ chế” rõ ràng nhằm hỗ trợ đầy đủ hành động tích cực trong việc rút ngắn khoảng cách giữa pháp luật và thực thi. Kinh nghiệm của chúng tôi tại Nhật bản một vài thập kỷ trước với tình huống tương tự, có thể giúp để lập ra cơ chế này.

Trong bối cảnh này, tôi xin có hai đề xuất để thực hiện cơ chế này, và chúng tôi rất hy vọng nhận được sự quan tâm tích cực từ phía Chính phủ Việt Nam.

Thứ nhất, thành lập một tổ chức độc lập trực thuộc Chính phủ Việt Nam có thẩm quyền thay đổi sự mơ hồ trong các luật và quy định. Khi các doanh nghiệp trong nước và nước ngoài gặp khó khăn để ra quyết định kinh doanh kịp thời, do sự trì hoãn từ phía Cơ quan Chính phủ tạo ra khoảng cách giữa quy định và thực tế triển khai, tổ chức này sẽ đóng vai trò tích cực đề ra giải pháp cụ thể. Nói cách khác, tổ chức này sẽ thể hiện vai trò trung gian giữa doanh nghiệp và cơ quan hành chính có liên quan, lắng nghe cẩn thận ý kiến hai bên. Một khi sự bất cập hiển nhiên

giữa luật và thực thi luật được thừa nhận, tổ chức này sẽ ngay lập tức có quyết định cần thiết nhằm xem xét lại một cách thực tế về nội dung của các luật và quy định liên quan. Chúng tôi hiểu rằng, theo cơ cấu hành chính hiện hành của Việt nam, Văn phòng Chính phủ được giao nhiệm vụ “chủ trì tiến hành cải cách thủ tục hành chính và thực thi cơ chế một cửa và liên ngành trong thực hiện các thủ tục hành chính tại các cơ quan hành chính nhà nước”. Về mặt này, chúng tôi hoàn toàn tin tưởng rằng Văn phòng Chính phủ sẽ là cơ quan thích hợp cho vai trò mới được đề xuất này, có thể thực thi các luật và quy định hiện hành trong phạm vi chức năng được ủy quyền.

Đề xuất thứ hai nhằm thực thi chức năng hiện hành của Cơ chế “Công văn”, nhằm giúp các doanh nghiệp nước ngoài và trong nước đều có thể dễ dàng diễn giải một cách chính thức một số điều luật nhất định, với các quy tắc thống nhất và hậu thuẫn hành chính từ Chính phủ Việt Nam. Hiện tại, chúng tôi hiểu rằng mỗi Bộ đều có chức năng được ủy quyền cho phép ban hành "Công văn" đối với các doanh nghiệp tư nhân. Trong "Công văn", Bộ công bố cách giải thích riêng liên quan tới các giao dịch kinh doanh của một số doanh nghiệp nhất định có phù hợp với các điều khoản cụ thể trong luật nào đó hay không. Vấn đề ở đây là Công văn này không được coi là tài liệu pháp qui; đồng thời, quy tắc thống nhất giữa các Bộ để ban hành các văn bản như vậy vẫn chưa được xây dựng. Chúng tôi tin tưởng rằng nếu có một quy tắc thống nhất rõ ràng cho Cơ chế này, sẽ có nhiều hơn nữa doanh nghiệp muốn sử dụng cơ chế này.

Đây là hai đề xuất mà chúng tôi mong muốn Phó Thủ tướng Chính phủ và các lãnh đạo xem xét.